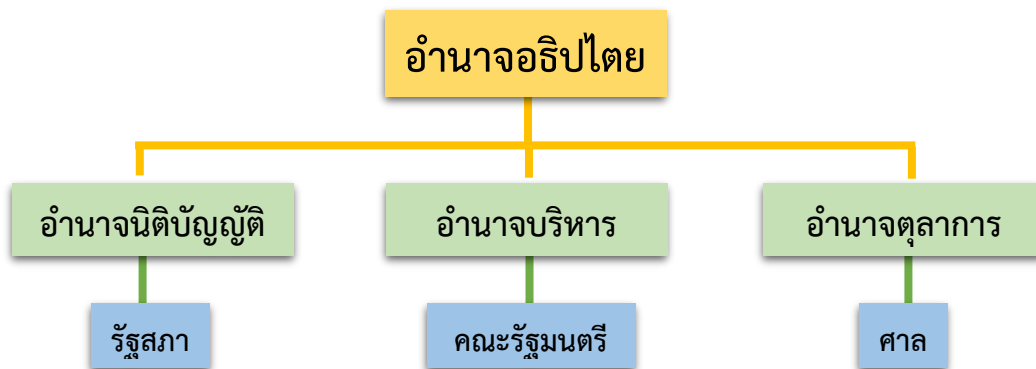

ใบความรู้ เรื่อง อำนาจอธิปไตยตามรัฐธรรมนูญ
รายวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ระดับมัธยมศึกษาปีที่ ๑

อำนาจอธิปไตย เป็นอำนาจสูงสุดในการบริหารประเทศ เป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ การแบ่งอำนาจอธิปไตย ได้แก่

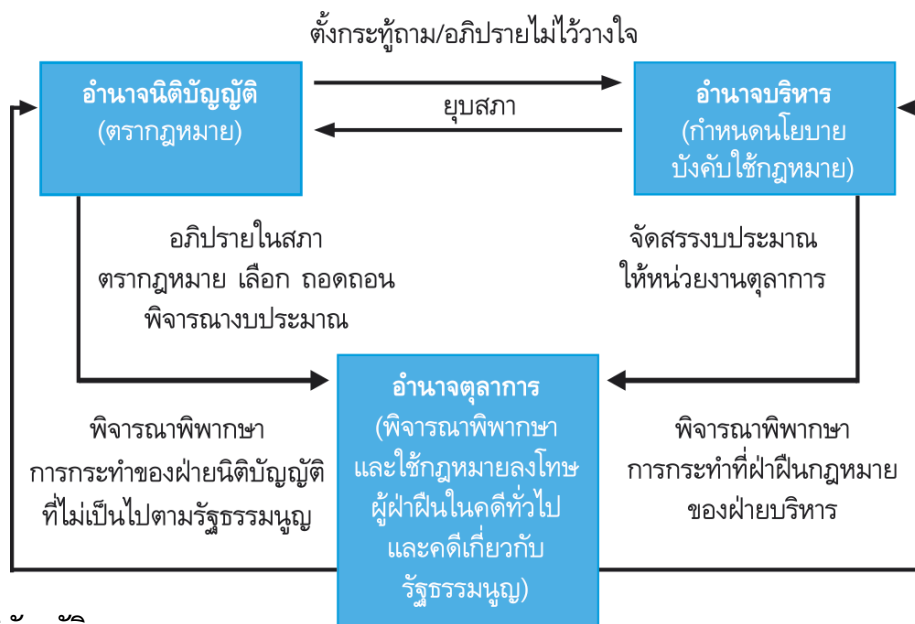

๑. **อำนาจนิติบัญญัติ** เป็นอำนาจที่รัฐธรรมนูญมอบให้รัฐสภา ประกอบด้วย ๒ สภา ได้แก่
 - สภาผู้แทนราษฎร
 - วุฒิสภา**รัฐสภามีอำนาจหน้าที่ที่สำคัญ ดังนี้**
 - แก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ
 - ตรากฎหมาย
 - ควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน
 - ให้เห็นในกิจการที่สำคัญ

๒. **อำนาจบริหาร** เป็นอำนาจที่รัฐธรรมนูญมอบให้คณะรัฐมนตรี
คณะรัฐมนตรีมีอำนาจหน้าที่ที่สำคัญ ดังนี้
 - กำหนดนโยบายและบริหารราชการแผ่นดิน
 - ออกกฎหมายที่จำเป็น
 - อำนาจหน้าที่อื่น

๓. **อำนาจตุลาการ** เป็นอำนาจที่รัฐธรรมนูญมอบให้ศาล ซึ่งศาลแบ่งออกเป็น ๔ ประเภท ได้แก่
 - ศาลรัฐธรรมนูญ วินิจฉัยประเด็นเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญ
 - ศาลยุติธรรม พิจารณาพิพากษาคดีทั้งหมด
 - ศาลปกครอง พิจารณาพิพากษาคดีที่เป็นข้อพิพาทระหว่างราชการกับเอกชนหรือระหว่างราชการด้วยกันเอง
 - ศาลทหาร พิจารณาพิพากษาเฉพาะคดีอาญาของทหารและคดีที่มีลักษณะพิเศษทางอาญา

การถ่วงดุลอำนาจอริปไตย คือ การที่รัฐธรรมนูญซึ่งเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศได้มอบอำนาจให้รัฐสภา คณะรัฐมนตรี และศาล เป็นผู้ใช้อำนาจอริปไตย มิให้ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมีอำนาจมากเกินไป

อำนาจนิติบัญญัติ

- การถ่วงดุลอำนาจบริหาร โดยการตั้งกระทู้ถาม และ อภิปรายไม่ไว้วางใจ
- การถ่วงดุลอำนาจตุลาการโดยการเลือกบุคคลให้ดำรงตำแหน่ง ถอดถอนบุคคล พิจารณางบประมาณ

อำนาจบริหาร

- การถ่วงดุลอำนาจนิติบัญญัติ กรณีที่สภาผู้แทนราษฎรเกิดข้อขัดแย้งกับคณะรัฐมนตรี
- การถ่วงดุลอำนาจตุลาการ ถ่วงดุลอำนาจตุลาการด้วยการจัดสรรงบประมาณ

อำนาจตุลาการ

- การถ่วงดุลอำนาจนิติบัญญัติ โดยการพิจารณาวินิจฉัยในเรื่องต่าง ๆ
- การถ่วงดุลอำนาจบริหาร โดยการพิจารณาวินิจฉัย และพิพากษาในกรณีต่าง ๆ